

Gedragprotocol Elimschool

Alle kinderen met plezier naar school!

De Elimschool wil graag dat alle kinderen zich met inzet, passie en plezier kunnen ontwikkelen. Op school leren we kinderen rekenen en taal maar ook hoe je met elkaar omgaat en hoe je goed kunt samenwerken. In een goede sfeer kun je beter leren. Een goede socialemotionele ontwikkeling is dus een voorwaarde om te kunnen leren.

Voor een goede sfeer op school is het belangrijk dat iedereen respectvol met elkaar omgaat.

Daarom willen we de kinderen leren wat gewenst en ongewenst gedrag is. We gebruiken daarbij de methode van de Kanjertraining. Het allerbelangrijkste uitgangspunt is dat we er vanuit gaan dat kinderen zich goed willen gedragen. Gewenst gedrag stimuleren wij door zelf het goede voorbeeld te geven en anderen aan te spreken op hun gedrag. Op iedere school komt wel eens ongewenst gedrag voor, waaronder pesten. In dit protocol beschrijven we hoe we dit willen voorkomen en/of aanpakken.

Als school verplichten wij ons aan de afspraken in dit protocol en we verwachten dat alle ouders/verzorgers en leerlingen zich hier ook aan houden.

Als u merkt dat er situaties zijn waarover u niets terug vindt in dit protocol, bespreek dit dan eerst met de leerkracht van uw kind. De leerkracht kan meedenken om mogelijke oplossingen te vinden. Meld het ook aan de leerkracht als dit protocol nog vragen oproept.

Hoofdstuk 1: Omgaan met elkaar

Om kinderen zich bewust te maken van de wijze waarop ze met elkaar omgaan in verschillende situaties, maken wij gebruik van de Kanjertraining.

1.1 Gedragstypen uit de Kanjertraining

Kinderen kunnen in verschillende situaties verschillend gedrag laten zien. De Kanjertraining benoemt verschillende soorten gedrag. Om dit in de klas concreet te maken, gebruikt de Kanjertraining vier verschillende 'gedragstypen' met gekleurde petten: de Kanjer/tijger (witte pet), de Vlerk (zwarte pet), de Aap (rode pet) en het Konijn (gele pet). Je bent geen gedrag typetje, maar je gedraagt je als een Kanjer, een Vlerk, een Aap of een Konijn. Hieronder worden de gedragstypen beschreven.

De Kanjer (witte pet)

De Kanjer is rustig, zelfverzekerd en in balans.

De Kanjer denkt goed na over anderen en zichzelf en durft zijn mening te geven (op een respectvolle manier). Met de Kanjer is te praten. Hij of zij probeert zich beschaafd te gedragen en wil niet roddelen, pesten, schreeuwen, schelden enz. De Kanjer wil behulpzaam en te vertrouwen zijn. Het is feitelijk een stoer kind, dat met zijn beide benen op de grond staat. Groepsgenoten voelen zich veilig bij de Kanjer.

Een Kanjer is overigens geen heilige. Ook bij de Kanjer kan het wel eens mis gaan.

De Vlerk (zwarte pet)

De Vlerk is te krachtig en daarbij grensoverschrijdend en brutaal.

De Vlerk laat zich leiden door opvattingen als: het is winnen of verliezen, de baas zijn of het knechtje.

De Vlerk vult deze opvattingen in op een negatieve manier. Dit uit zich in intimidatie, manipulatie, het aanjagen van angst, het uiten van bedreigingen, liegen en het opzoeken van conflicten. Een echte Vlerk ziet zichzelf vaak als slachtoffer: 'U moet altijd mij hebben', 'Ik heb het weer gedaan!', 'Die anderen krijgen nooit de schuld'. Gelukkig is het zo dat de meeste kinderen per ongeluk dit agressieve gedrag laten zien. Het zijn vaak krachtige, temperamentvolle kinderen, die daardoor, en een gebrek aan goed voorbeeldgedrag, gemakkelijk grenzen van een ander kind overschrijden.

De Aap (rode pet)

De Aap vertoont clownesk en onverschillig gedrag.

De Aap gedraagt zich clownesk en onverantwoordelijk. De Aap heeft als opvatting dat het leuk moet zijn en dat je er pas bij hoort als je leuk wordt gevonden. Dit gaat vaak ten koste van een ander en lijdt vaak tot ruzie. Tenslotte: de rode pet is vaak een meeloper en moedigt de zwarte pet aan.

Het Konijn (gele pet)

Het Konijn is te voorzichtig en vaak ook bang.

Het Konijn staat symbool voor het faalangstige, verlegen kind dat zorgwekkend te lief is en geen weerwoord heeft op grensoverschrijdende gedragingen van rode en zwarte petten. Het Konijn heeft opvattingen als: we moeten allemaal lief doen en vredig met elkaar omgaan. Om die reden is het Konijn altijd op zoek naar harmonie. Het Konijn kan, wil of durft geen boosheid te uiten. Het Konijn weet niet adequaat te reageren op vervelende situaties. Het moet immers altijd lief zijn. De kans is groot dat kinderen die dit gedrag vertonen denken: ik ben niks, de ander is beter dan ik. Het Konijn wordt vaak over het hoofd gezien door anderen. Er is een agressieve variant op de gele pet.

Sommige "lieve" Konijntjes ervaren, meestal ten onrechte, hun klasgenoten als vijandige, bedreigende kinderen met slechte bedoelingen. In het verlengde hiervan kruipen deze "getergde konijntjes" in een slachtofferrol en kunnen zij ongeremd reageren. Het gedrag dat

dan te zien is kan worden omschreven als defensief en impulsief. Dit gedrag is vaak te vergelijken met het gedrag van de Vlerk.

Tenslotte

De kleuren zwart, geel, rood en wit zoals gebruikt in de Kanjertraining hebben niets met huidskleur te maken maar met verschillende vormen van gedrag.

1.2 Aanpak Kanjertraining

De Kanjertraining gaat uit van 5 fundamentele afspraken.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig

Het belangrijkste doel van de Kanjertraining is dat een kind positief over zichzelf en anderen leert denken. Als gevolg hiervan voelt het kind zich in verschillende situaties veilig en op zijn gemak. Om dit te realiseren worden er in alle groepen op de Elimschool Kanjerlessen gegeven. Per

leerjaar is er een Kanjerboek dat in de groepen wordt behandeld. De afspraken van de Kanjertraining worden continu toegepast in de praktijk. In de Kanjerlessen worden situaties geoefend, waarin kinderen handvatten wordt meegegeven om te gebruiken in de praktijk. Leerkrachten ondersteunen de kinderen hierbij.

Naast de Kanjerlessen in de klas, worden de kinderen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling

gevolgd. Hiervoor gebruikt de school een digitaal leerlingvolgsysteem dat aansluit bij de Kanjertraining. Het leerlingvolgsysteem geeft adviezen aan de leerkracht, het kind en de ouders. Hierdoor kunnen we de kinderen de ondersteuning bieden die zij nodig hebben. De leerkrachten op de Elimschool zijn gecertificeerd om de kinderen de Kanjertraining te geven. De leerkrachten spreken de "Kanjertaal".

Hoofdstuk 2: Gewenst gedrag

Het uitgangspunt van gewenst gedrag zijn de vijf Kanjerregels. Ouders hebben een andere rol dan leerkrachten. En leerlingen hebben ook weer een andere rol. Hieronder willen we aangeven wat we verder in het algemeen verwachten van ouders, leerkrachten en leerlingen.

2.1 De positief ingestelde leerkracht

De leerkracht stimuleert positief en gewenst gedrag door het geven van een compliment, een knipoog of een gesprekje.

Als er dan toch correctie nodig is, gebeurt dit zoveel mogelijk één op één. De leerkracht benoemt wat er gebeurd is en zegt dan wat er wel van de leerling verwacht wordt.

Bijvoorbeeld door te zeggen: 'het stoort ons dat je zoveel contact zoekt met de kinderen om je heen. Kun je daarmee stoppen en rustig aan je eigen werk verder gaan?' In plaats van: 'Je bent vervelend vandaag. Stop daar eens mee!'

Als het kind zijn gedrag aanpast, complimenteert de leerkracht het kind hiervoor.

2.2 De positief ingestelde ouder

De positief ingestelde ouder luistert goed naar zijn kind en stelt vragen. Hij/zij neemt het kind serieus, stimuleert het kind om zelf oplossingen voor problemen te zoeken en helpt waar nodig is. Het kind leert niet alleen positief over zichzelf te denken als het beseft: 'Ik kan en weet het', maar ook als het beseft: 'Mijn ouders durven mij los te laten, zij vertrouwen mij.'

2.3 Het positief ingestelde kind

Een leerling die zich goed gedraagt, is een Kanjer.

Deze leerling denkt goed na over anderen en zichzelf en durft zijn mening te geven op een respectvolle manier. Met de leerling is te praten en wil behulpzaam en te vertrouwen zijn.

Groepsleden voelen zich veilig bij deze leerling. Ook spreekt deze leerling positief over en met anderen. Hij speelt met andere kinderen zonder bewust pijn te doen (bv schoppen of kleineren). Ook houdt deze leerling zich aan de schoolregels, in de groep, op het plein, tijdens het overblijven, tijdens de gymles en op internet. Als er toch iets gebeurt dat niet mag dan zoekt deze leerling met het andere kind een oplossing, eventueel met hulp van de leerkracht en/of ouders.

2.4 Gewenst gedrag tussen de leerkracht en ouder

De ouder blijft de eerst verantwoordelijke voor (het gedrag van) het kind. De ouder en de leerkracht spreken positief over de kinderen en elkaar. Wanneer de ouder en de leerkracht spreken over een probleem van een kind is het doel altijd het vinden van een oplossing die voor kind, ouder en leerkracht het meest bevredigend is. Zij blijven daarbij respectvol naar elkaar toe. Dreigen, schelden of agressie zijn ongewenst.

Hoofdstuk 3: Ongewenst gedrag

Natuurlijk maakt iedereen wel eens fouten of kan iemand een ander onbedoeld kwetsen. Dat is vaak door welgemeende excuses op te lossen. Ongewenst gedrag gaat verder, dat kan een (langdurig) negatieve invloed hebben op anderen en de sfeer verpesten.

Onder ongewenst gedrag verstaan wij: het niet houden aan de regels van de school, pesten, en het vernielen of kwijt maken van spullen. Dit ongewenste gedrag leidt tot conflicten.

Als er een conflict is, verschil je van mening. Meningsverschillen zijn er om uit te praten. Het uitgangspunt is dat de betrokkenen bereid zijn het conflict op te lossen en mee te denken aan een oplossing.

Conflicten kunnen ontstaan tussen leerlingen onderling, tussen ouders of leerkrachten onderling, tussen ouders en leerkrachten maar ook tussen leerkracht en leerling. In alle gevallen is van belang dat er met elkaar gepraat wordt.

3.1 De aanpak bij conflicten

Voor alle gesprekken die in een conflict gevoerd worden, hanteert de school de volgende gespreksregels.

1. <i>Introductie en gespreksregels</i>	Begroet elkaar en maak afspraken over de vertrouwelijkheid van het gesprek. Spreek over de feiten en ga opzoek naar een oplossing. Ga ervan uit dat je allebei goed wilt doen.
2. <i>Het bespreken van de gebeurtenis</i>	Vertel aan elkaar wat er gebeurd is en hoe je je daarbij voelt. Vat dit samen zodat iedereen begrijpt wat er aan de hand is.
3. <i>Oplossingsfase</i>	Denk na over mogelijke oplossingen en kijk met elkaar over welke afspraken je het met elkaar eens kunt worden.
4. <i>Overeenkomst</i>	Herhaal met elkaar de gemaakte afspraken, spreek af of en wanneer je er op terug komt en benoem hoe je het gesprek ervaren hebt

Lukt dit niet? Dan wordt er hulp gevraagd van de leerkracht. Is de leerkracht zelf betrokken bij het conflict dan kan er hulp ingeschakeld worden van de intern begeleider, de vertrouwenspersoon of de directie van de school.

Hoofdstuk 4: Plagen of pesten?

Onder ongewenst verstaan wij ook pesten. Dit vraagt om een specifieke aanpak. In dit hoofdstuk kunt u lezen hoe wij met pesten omgaan.

4.1 Definitie van pesten

De Elimschool verstaat onder het woord 'pesten' dat iemand zich bij herhaling en gedurende langere tijd negatief gedraagt tegenover één of meer personen. Het gepeste kind kan moeite hebben zichzelf daartegen te verdedigen.

Maar er bestaan meer definities. In al deze omschrijvingen staat telkens dat:

- er sprake van doelbewuste opzet is;
- de machtsverhoudingen tussen dader en slachtoffer ongelijk zijn;
- pesten systematisch gebeurt;
- het niet vanzelf ophoudt.

Pesten komt overal voor en kan steeds weer de kop opsteken. Een knelpunt om pestgedrag op te lossen kan zijn, dat pesten vaak uit het zicht van volwassenen (dus stiekem) gebeurt. Pesten is ook onderdeel van een groepsproces. Daarom vraagt het aanpakken van pesten om een goed doordacht beleid met een duidelijk stappenplan. Hoe de Elimschool dit aanpakt staat omschreven in hoofdstuk 6.

4.2 Plagen

Goedmoedig bedoelde plagerijen zijn niet erg, die horen bij opgroeien. Het wordt pesten zodra het slachtoffer er de dupe van wordt of doorlopend niet weet hoe hij daarop moet reageren. Omdat kinderen plagerijen al snel pesten noemen, vinden wij het belangrijk om wat voorbeelden te geven van wat wij zien als plagen en pesten.

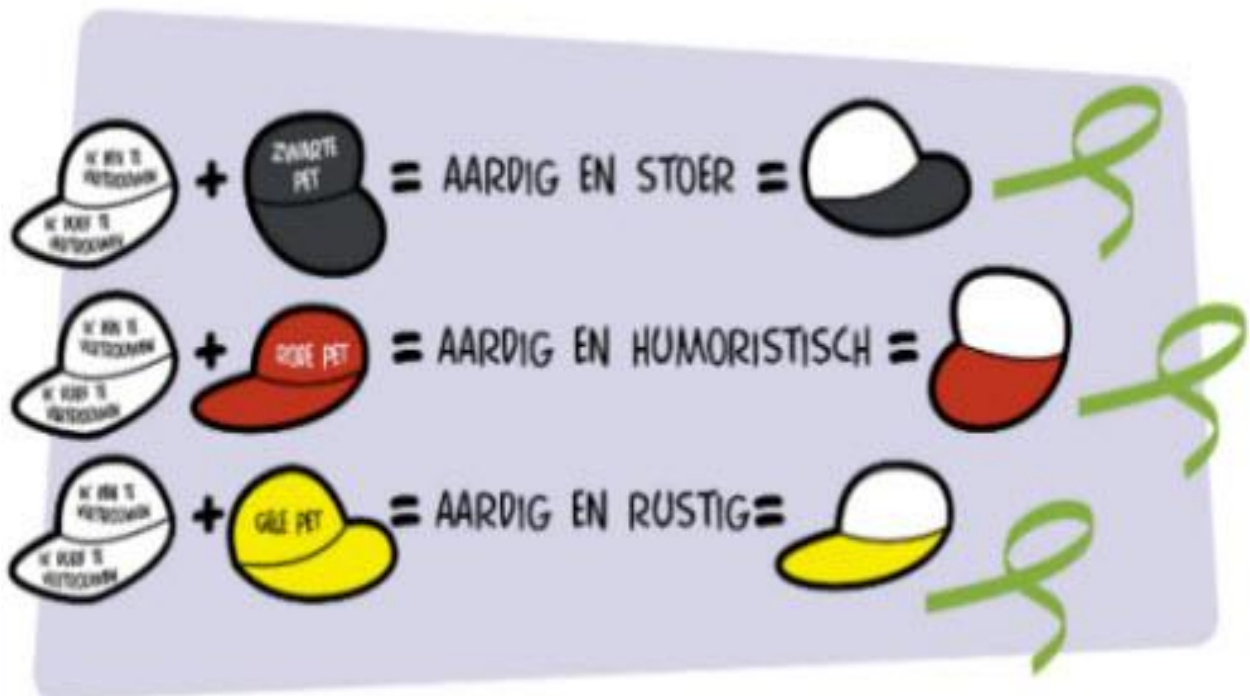
Plagen....	Pesten...
1...gebeurt onbezonnen en spontaan.	1...gebeurt met opzet, de pester weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
2...is speels, zonder kwade bijbedoelingen.	2...is gericht op bewust iemand bang maken, pijn doen, kwetsen of kleineren.
3...duurt niet lang en stopt vanzelf.	3...kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet vanzelf op.
4...is speels en gaat over en weer.	4...is ongelijkwaardig. De pester heeft de macht.
5...is vaak leuk, plezierig en grappig.	5...tast het gevoel van veiligheid aan. Kan psychische en/of lichamelijke gevolgen hebben, die lang kunnen nawerken.
6...gebeurt meestal één op één	6...gebeurt meestal in een groep waarin ook meelopers zitten.
7...heeft geen vast patroon: de rollen van plager en geplaagde wisselen regelmatig.	7...heeft vaak een vast patroon (zelfde pester, zelfde slachtoffer)
8...verstoot de relaties niet.	8...zorgt voor een moeilijk herstelbare relatie.
9...heeft geen invloed op het gevoel van het kind bij de groep te horen.	9...zorgt ervoor dat het gepeste kind zich alleen voelt en zich niet meer betrokken voelt bij de groep.
10...zorgt voor speelse relaties binnen de groep.	10...maakt dat de groepsleden een dreigend, onveilig gevoel krijgen. Kinderen zijn angstig en vertrouwen elkaar niet meer.

4.3 Digitaal pesten

Sinds de komst van het internet en de mobiele telefoon wordt er ook digitaal gepest. Digitale pesterijen zijn ook merkbaar op school. De aanpak hiervan is hetzelfde als bij pesten. Hierbij is de medewerking en alertheid van ouders extra belangrijk. Om digitaal pesten te voorkomen kunt u:

- In de gaten houden wat kinderen thuis achter de computer doen.
- Kinderen leren dat ze geen wachtwoorden en telefoonnummers via de sociale media uitwisselen.
- Er op letten dat uw kind geen pestmailtjes verstuurt of berichten plaatst waarin anderen gekwetst worden. Bijvoorbeeld door over anderen negatieve opmerkingen maken zoals: 'die dikke' of 'stomme nerd'.

Tijdens de Kanjerlessen praten we over de mogelijke gevolgen van digitaal pesten. En hoe je als kind het best kunt reageren

Hoofdstuk 5: De aanpak bij pesten

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak op school. Zodra de leerkracht signaleert of het signaal krijgt van kind of ouder dat er gepest wordt. Gaat het volgende stappenplan in werking.

5.1 Vijfstappenplan

Het vijfstappenplan is een manier om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: de leraar, het gepeste kind, de pesters, de ouders en de zwijgende middengroep.

Stap 1: In gesprek met het gepeste kind

Dat wil zeggen:

- Luister naar wat er gebeurd is.
- Neem het probleem van het kind serieus.
- Overleg met het kind over mogelijke oplossingen.
- Werk samen met het kind aan de oplossingen.
- Zorg voor vervolggesprekken. In deze gesprekken leer je het kind zich als een Kanjer te gedragen

Stap 2: In gesprek met de pester

Dat wil zeggen:

- Bespreek met het kind wat pesten voor een ander betekent.
- Help het kind zijn relaties met andere kinderen te verbeteren.
- Stel grenzen en handhaaf die consequent.
- Help het kind zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorg voor vervolggesprekken. In deze gesprekken leer je het kind zich als een Kanjer te gedragen.

Stap 3: In gesprek met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester

Dat wil zeggen:

- Neem de ouders, die zich zorgen maken, serieus.
- Informeer ouders over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen.
- Overleg met ouders over manieren om peestsituaties aan te pakken.
- Indien nodig, verwijz ouders door naar deskundige hulp.

Stap 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

- Praat met de kinderen in de groep over het pesten en hun eigen rol daarin.
- Overleg met de andere kinderen over mogelijke manieren van aanpak en oplossingen en hun rol daarin.
- Werk samen met de kinderen aan oplossingen, waaraan ze zelf actief bijdragen.

Stap 5: eventueel hulp inschakelen

Als stap 1 tot en met 4 niet voor alle partijen een tevreden resultaat opgeleverd heeft, is het mogelijk om binnen de school hulp in te schakelen van:

- de vertrouwenspersoon;
- de intern begeleider
- de schoolleider
- de schoolmaatschappelijk werker

Van deze gesprekken wordt door de leerkracht een verslag gemaakt. Het verslag wordt ondertekend door school en ouder.

Mocht u ook na stap 5 nog steeds het gevoel hebben dat uw kind en u niet geholpen zijn dan verwijzen wij u door naar de klachtenprocedure.

6. Als de grens bereikt is

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. "Hoe ga je het de volgende keer anders doen! Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade. Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?"

Het doet zich een enkele keer voor dat een leerling zich wenst te misdragen en of vindt daartoe het recht te hebben. "ik zit er niet mee, het is niet mijn probleem! Nou en, moet ik weten. Ik doe het de volgende keer weer."

6.1 Stappenplan

De stappen die ondernomen worden zijn als volgt:

1. Contact met de ouders
2. Zolang de ouder niet is te bereiken en/ of niet op school is verschenen wordt de leerling uit de groep geplaatst. De groep wordt beschermd tegen deze leerling.
3. Het gesprek met de ouders wordt oplossingsgericht gevoerd.
4. Als de ouder van mening is dat hun kind zich mag misdragen, dan wordt de leerling geschorst tot 3 dagen. We noemen dit de eerste schorsing.
5. In die drie dagen wordt overwogen of deze leerling kan worden teruggeplaatst in de eigen klas. Terugplaatsing is afhankelijk van het idee die de ouders en de geschorste leerling er op na houden. Namelijk: "ik heb het recht mij te misdragen."
6. a. Als het kind zich niet wil misdragen dan wordt er een handlingsplan voor gedrag uitgewerkt, waaraan de ouders meewerken en het kind kan teruggeplaatst worden in de klas.
b. Als de ouders en het kind van mening zijn dat het kind zich mag misdragen, dan wordt de leerling minimaal twee groepen hoger in een andere groep geplaatst. Een leerling van groep 5, komt bijvoorbeeld terecht in groep 7 of 8. Begrijpt de leerling dat het zich moet houden aan de gedragsregels op school dan mag het weer terug naar de eigen klas. Leerlingen uit groep 7 of 8 komen bij de intern begeleider, of krijgen na schooltijd uitleg over het te maken huiswerk dat zij thuis maken.
7. Ouders wordt geadviseerd contact op te nemen met een van de Kanjertrainingpraktijken of Jeugdzorg.
8. Het afwijzen van adviezen en het niet willen meedenken van ouders aan een positieve oplossing interpreteert de school als een vorm van pedagogische verwaarlozing, en zal daar een melding van doen bij het Algemeen Meldpunt van Kindermishandeling. Het AMK heeft als gangbare regel dat het ingrijpt in een gezin als er meer dan twee meldingen over een gezin zijn binnengekomen.
9. Bij herhaling van wangedrag gaat de school over tot een herhaalde schorsing en mogelijk tot definitieve schorsing.

Door Kanjertraining preventief in te zetten gaan we ervan uit dat deze maatregelen niet nodig zijn. Uitgangspunt van de school is:

Het gaat wel eens mis. Hoe lossen we dit op. Wil jij het niet oplossen en jouw ouders vinden dit prima? Dan hebben jij en je ouders een probleem. De school beschermt het leerproces en zorgt er voor dat kinderen zich veilig voelen op school.

